

SUNUŞ

Uluslararası hakemli ve bilimsel bir dergi olan “ZEITSCHRIFT FÜR DIE WELT DER TÜRKEN / JOURNAL OF WORLD OF TURKS” - “TÜRKLERİN DÜNYASI” dergisinin altıncı sayısını siz değerli okuyucularımızla, Türk Dünyası ve bilim âlemi ile paylaşmaktan mutluluk duymaktayız. Okuyucularımızın, yazarlarımızın ve hakemlerimizin takdir ve destekleri, bizleri hep daha iyiye ve daha ileriye gitmeye teşvik etmektedir. Dergimiz sadece güncel ve belirli bir sahada yayın yapmak yerine, Türk Dünyasını ilgilendiren ve Türklük Bilimi dairesi içine giren bütün konularda yayın yapmayı kendisine ilke edinmiştir. Bu kapsamda, “ZEITSCHRIFT FÜR DIE WELT DERTÜRKEN (ZfWT)”in altıncı sayısı; sosyoloji, sanat tarihi, edebiyat, felsefe, Türk dili, eğitim bilimleri, kültür, halk bilimi alanlarına ait yazılarla zengin bir içerikle okuyucuların hizmetine sunulmuştur.

Oğuzların Bayındır boyu, Ağcakoyunlu oymağına mensup olan Fettahoğulları, Oğuz coğrafyasının geniş bir bölümüne yayılmıştır. Türkiye'nin yaklaşık kırk iline yerleşen Fettahoğulları'nın Kahramanmaraş ve Osmaniye'ye yerleşen bölümü, Doğu Çukurova için önem arz etmektedir. Prof. Dr. Necati Demir “XX. Yüzyıl Başlarında Doğu Çukurova'da Fırtınalı Hayat ve Fettahoğulları” başlıklı yazısında Çukurova'nın düşman işgalinden kurtulmasında Fettahoğulları'nın rolüne, vatan savunmasındaki katkılarına ve başarılarından dolayı aile mensuplarının Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından İstiklal Madalyaları ile ödüllendirilişine dair bilgiler sunmuştur. Çukurova'nın Fransız ve Ermeni işgalinden kurtulmasında katkıları olan Fettahoğulları'nın Batı Cephesinde de Yunanlılara karşı sağladığı başarılar hakkında bilgiler verilerek Çukurova'ya, Fettahoğulları'na ve İstiklal Madalyası'na dair belge niteliği taşıyan fotoğraflara da yer verilmiştir.

Türk edebiyatının önemli isimlerinden olan Kemal Tahir'in sadece edebi yönüyle değil sosyal ve siyasi yönden de ele alındığı “Geçit Mecmuası ve Kemal Tahir” başlıklı yazıda, sanatçının yayımladığı Geçit Mecmuası hakkında bilgiler bulunmaktadır. Yrd. Doç. Dr. Abdullah Acehan'ın kaleme aldığı bu yazıda, Kemal Tahir'in sanat hayatı boyunca yayımladığı ilk ve tek dergi olan Geçit Mecmuası'nın yayın hayatındaki serüvenine ışık

tutulmuştur. Çalışmada, Geçit Mecmuası'nın kısa süren yayım süreci anlatılırken hem o dönem hakkında genel bir bilgiye hem de o dönemdeki yayım faaliyetlerine ulaşmak mümkündür.

İnsanların hayatlarında meydana gelen önemli gelişmeler, kültürlerini de etkilemektedir. Kimi zaman destanlara, halk hikâyelerine konu olan olaylar türkü, ağıt, mani şeklinde de halkın hafızasında yer almaktadır. Dr. Şevket Öznur, bunların bir örneği olan ve Kıbrıs Türkleri arasında dilden dile dolaşan Arap Ali ağıtını ele alan “*Kıbrıs Yöresine Ait Bir Ağıt: ‘Arap Ali’ ve Varyantları*” başlıklı çalışmada, ağıtın metin incelemesine yer vermiştir. Arap Ali ağıtının ortaya çıkışıyla ilgili bilgilerden sonra, bu ağıtın Kerkük ve Anadolu’da görülen çeşitli varyantlarının da eklenmesiyle içerik zenginleştirilmiştir. Varyantların öyküsü ve mukayeseli incelemesi ile bu çeşitlenmelerin ortak ve farklı yönlerine de değinilmiştir.

Alevilik üzerine sosyolojik bir değerlendirmenin yapıldığı Yrd. Doç. Dr. M. Zeki Duman’a ait “*Heterodoksi Bir İnanç Olarak Alevilik*” başlıklı çalışmada, tarihsel ve kültürel bir çerçevede Aleviliğin temellerinden, dinsel görüngülerinden bahsedilmiştir. Yazar, makalesinde ayrıca Alevi ve Sünni mezhepleri arasındaki çatışmalara da değinmiştir.

Toplumların varlığını korumasında, kültürünü nesilden nesile aktarmasında, toplum olma bilincini sağlaması ve çağdaş bir seviyeye ulaşabilmesinde eğitimin önemi tartışılmazdır. Bu noktada eğitim tarihine bakıldığında eğitime hizmet etmiş kişileri tanımak faydalı olacaktır. Yrd. Doç. Dr. Nail Yıldırım, Doç. Dr. Mehmed Yüzbaşıyev, Arş. Gör. Emine Saklan ve Arş. Gör. Betül Alatlının hazırladığı “*Türk ve Dünya Eğitim Tarihine Hizmet Etmiş İnsanlar Üzerine Bir İnceleme*” başlıklı makalede, bu konuya vurgu yapılmaktadır. Türk ve Dünya eğitim tarihine hizmet etmiş 49 kişinin hayatına kısaca değinilerek bu kişilerin yaşadıkları dönemler, hizmet alanları, hizmet süreleri gibi değişik konular başlıklar hâlinde incelenmiştir. Araştırmada eğitimin temellerini oluşturan kişilerin edebiyat, filozof, bilim insanı, devlet adamı, sanatçı, mutasavvıf, eğitimci, psikolog gibi pek çok görev alanı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim tarihine hizmetleri incelenen 49 kişinin 29’u Türk coğrafyasında 20’si de Avrupa’da yaşamıştır. Bilge Kağan, Dede Korkut, Kaşgarlı Mahmut, Mevlana, Yunus Emre, Hacı Bektaşî Veli, Fatih Sultan Mehmet, Fuzuli, Mustafa Kemal Atatürk gibi Türk dünyası için önem arz eden isimler de bu inceleme içerisinde yer almaktadır.

Öğr. Gör. Gamze Bozkuş Eğri ve Yrd. Doç. Dr. Akın Konak, insan hayatının ilk ve önemli bir evresi olan “doğum”u sadece biyolojik değil sosyal ve kültürel bir olgu olarak değerlendirip doğum sonu döneme medikal antropoloji ve halkbilimi açısından yaklaşmışlardır. “*Doğum Sonu Dönem İle İlgili Geleneksel İnanç ve Uygulamalara Dünyadan ve Türkiye’den Örnekler*” başlıklı çalışma kapsamında, doğum sonrasıyla ilgili geleneklere

ve uygulamalara Türk kültürü ve farklı kültürlerden örnekler verilmiştir. Örnekler ve karşılaştırmalar sonucunda dünyanın farklı bölgelerinde doğum ve doğum sonrası dönemlerde yapılan uygulamaların benzer olduğu görülmüştür.

Hristiyan Batı geleneğinde kadınlar ve erkeklerin dindarlığıyla ilgili yapılan çalışmalar sonucunun Türkiye’de de geçerli olup olmadığı Yrd. Doç. Dr. Fatma Gül Cirhinlioğlu ve Doç. Dr. Üzeyir Ok’un “*Kadınlar mı Yoksa Erkekler mi Daha Dindar?*” başlıklı yazısında ele alınmıştır. Kesin dindarlık, gerilimli dindarlık ve dini açıklık olarak üç kategoride incelenen dindarlık kavramının yanında, kadınların ve erkeklerin dini algılayışları ve yaşayışları üzerinde de durulmuştur.

Ülke sanayisinin gelişmesinde doğal kaynakların bulunduğu alanların verimli şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. Yrd. Doç. Dr. Zeki Boyraz tarafından kaleme alınan “*Hekimhan, Kuluncak (Malatya) ve Çevresindeki Maden Üretimine Coğrafi Bir Bakış*” başlıklı çalışmada, ülkemiz açısından demir ve krom madenleriyle önemli bir yer altı sahası olan Hekimhan ve Kuluncak ilçelerindeki maden yataklarının işleyişi ve üretimin ülkeye sağladığı kazançlar vurgulanmıştır. Ayrıca ülkemizdeki demir cevherinin işletilmesiyle ilgili bilgiler verilerek maden sahaları, maden ocakları, ocaklardaki çalışma koşullarının daha iyileştirilmesi konularında da önerilerde bulunulmuştur.

Değişen yaşam koşulları pek çok alanı etkilemektedir. Bu değişimin yaşandığı alanlardan birisi de tarımdır. Tarım-gıda sektöründeki köklü değişimler sonucu özellikle ekim-dikim, hasat zamanlarında tarım işçisi ihtiyacı baş göstermiştir. İş gücü açığını karşılamak için tarımın yaygın olmadığı bölgelerden verimli topraklara mevsimlik tarım işçileri göç etmektedir. Yrd. Doç. Dr. Kasım Karaman ve Yrd. Doç. Dr. Ali Sırrı Yılmaz “*Mevsimlik Tarım İşçileri ve Enformel İlişkiler Ağı: Giresun’da Çalışan Mevsimlik Tarım İşçileri Üzerine Bir Araştırma*” başlıklı yazıyla, mevsimlik tarım işçilerinin hakları ve çalışma ortamları hakkında bilgi verip konuyu Giresun bölgesiyle sınırlandırmışlardır. Giresun ve çevresine fındık toplamak için gelen mevsimlik tarım işçilerinin işverenlerle olan ilişkisi ve bu sistemin işleyişine değinilerek konu birebir görüşmeler ve gözlemler sonucu elde edilen verilerle desteklenmiştir.

“*Sosyal Bilgiler Dersindeki Coğrafya Konularının Öğretiminde Akıllı Tahta Uygulamalarına İlişkin Öğrenci Görüşleri*” başlıklı çalışmada Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Kaya ve Yrd. Doç. Dr. Fatih Aydın, Karabük ilinin merkez ilçesindeki bir ilköğretim okulunda öğrenim gören öğrencilerin görüşlerine başvurmuşlardır. Çalışmada öğretmeye yardımcı olan, öğrenmeyi ilgi çekici hâle getiren akıllı tahta uygulamasının ilköğretim kademesindeki öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine olan tutumlarını olumlu

yönde etkilediği belirtilmiş ayrıca ülkemizdeki akıllı tahta uygulamasının yaygınlaşması ve verimli olması için bazı öneriler sunulmuştur.

Öğr. Gör. Dr. Kemal Reha Kavas'ın kaleme aldığı "*Alanya-İncirkırı Geleneksel Kırsal Mimarisinde Doğa-Kültür İlişkisi*" başlıklı yazıda, Alara isimli yerleşim merkezindeki fiziksel özellikler ve buradan örnek olarak seçilen hanelerin incelenmesiyle Türk mimarisindeki doğa-kültür ilişkisi hakkında bilgiler sunulmuştur. Yöreyle ait mimari özelliklerin tespit edildiği bu örneklerden bazılarının görsel sunumları da çalışma içerisinde yer almaktadır.

'*Anna Seghers'in 'St. Barbaralı Balıkçıların İsyanı' Adlı Romanında Betimlemelerin İşlevleri*' başlıklı yazıyı kaleme alan Doç. Dr. Gürsel Uyanık, Anna Seghers'in hayatı ve yazarlığıyla ilgili verdiği kısa bir girişten sonra romanında yer alan betimlemelere ve bu betimlemelerin işleyişine değinerek bunların yazarın gerçekçi sanat çizgisine yaptığı katkıları açıklamıştır.

Türk halk bilimi ürünlerinde yer alan sayıların Batı Trakya Türkleri'nin halk bilimi ürünlerine nasıl yansıdığını kaleme alan Doç. Dr. Bayram Durbilmez, "*Batı Trakya Türk Halk Kültüründe Mitolojik Sayılar*" başlığını taşıyan yazısında üç, dört, beş, yedi, dokuz ve kırk sayılarının Batı Trakya halk bilimi ürünlerinde hangi mitolojik anlamlarla görüldüğü üzerinde durmuştur. Çalışmada, sayılar Türk mitolojisi ve halk kültürü ürünlerindeki anlamlarla karşılaştırılarak bu sayılarla ilgili tespitlere yer verilmiştir. Ayrıca Batı Trakya Türk Halk bilimi ürünlerinin Türk halk bilimi ürünleriyle gösterdiği benzerlik de vurgulanmıştır.

Doç. Dr. Elbrus İsayev ve Yrd. Doç. Dr. Mustafa Özdemir'e ait "*Büyük İpek Yolu ve Türk Dünyası*" başlıklı çalışmada, Asya'ya Avrupa'yla birleştiren Büyük İpek Yolu'nun tarihi alt yapısından bahsedilmiştir. Ayrıca İpek Yolu'nun Türklerin yaşadığı coğrafyaları birleştirmesi nedeniyle Türk tarihi ve kültürü için önemine değinilmiştir.

Prof. Dr. Okan Yaşar'ın "*Saros Körfezi Kıyılarında Su Altı Dalış Turizmi*" başlıklı yazısında, turizmin canlanmasına ve uluslararası bir boyut kazanmasına katkı sağlayan su altı dalış turizmi ele alınmıştır. Saros Körfezi kıyılarındaki su altı dalış turizmine dikkat çeken Yaşar, bu turizmi etkileyen faktörleri ortaya koyarak su altı dalış turizminin daha da yaygınlaşması için bazı öneriler sunmuştur.

Doç. Dr. Mustafa Sever'in kaleme aldığı "*Religion and Folk Beliefs*" başlıklı çalışmada, din ve halk inanışlarının günlük yaşamdaki işlevleri üzerinde durulmuştur.

Doç. Dr. Nihal Ötken "*Movement Analysis of Turkish Folk Dance Type: Bar*" yazısıyla Türk halk danslarının bir türü olan Bar hakkında

bilgiler vererek seçtiği örnekler üzerinden bu dansın hareket analiziyle ilgili bilgiler sunmuştur.

Yrd. Doç. Dr. Yusuf Şahin'in kaleme almış olduğu “*Ansprechpartner-unterstützte Lehrmethode für Fremdsprachen*“ başlıklı makalede yabancı dil öğretiminde kullanılan bir yaklaşım ele alınmıştır. Söz konusu yaklaşımın uygulamadaki verimliliğini tespit etmek için yapılan deneysel çalışmadan olumlu sonuçlar elde edilmiştir.

“ZEITSCHRIFT FÜR DIE WELT DER TÜRKEN / JOURNAL OF WORLD OF TURKS”un altıncı sayısını, özgün araştırmalar ve sosyal bilimlerin farklı konuları ile birlikte bütün dünyaya sunmaktayız. Okurlarımızın, yazarlarımızın ve hakemlerimizin katkılarıyla büyüyerek ilerlemeye devam edecek olan dergimizin yedinci sayısı 15 Ağustos 2011 tarihinde yayınlanacaktır.

Dünya üzerindeki bütün bilim adamlarına ve okuyuculara saygılarımla...

15 Nisan 2011
Prof. Dr. Necati DEMİR
Editor in Chief